

Mijnke van Kleef, manager Innovatieprogramma Openbaar Vervoer Gelderland:

‘Heb je vernieuwende ideeën? Kom naar het symposium op 1 maart a.s.’

Auteur: Inge Remmers-Wopereis

Het Innovatieprogramma Openbaar vervoer van de provincie Gelderland moedigt bedrijven en instellingen aan projecten uit te voeren die het reizen met het openbaar vervoer makkelijker maken, bestaande voorzieningen verbeteren of nieuwe manieren van reizen mogelijk maken. Het in 2004 gestarte programma loopt tot en met 2007. Er is nog ruim 7 miljoen euro beschikbaar om nieuwe innovaties te ondersteunen.

Mijnke van Kleef is manager bij het Programmabureau, het coördinatiepunt voor subsidieaanvragen, dat tevens de innovatieve projecten in goede banen leidt. Van Kleef roept bedrijven op niet te schromen zich bij de provincie te melden: ‘Heb je vernieuwende ideeën? Kom in een vroeg stadium en wij denken heel graag mee.’ Ook adviseert ze alle innovatieve geesten om naar het symposium te komen op 1 maart a.s.: ‘we willen bedrijven, instellingen en individuen inspireren en motiveren om met ideeën over het OV bij ons aan te kloppen.’ Lees verder...>

Waarom is Gelderland zo gebrand op het verbeteren van het OV?

‘De belangrijkste reden voor de provincie om een programma in te richten voor innovatie van het openbaar vervoer was de rijksbezuiniging die voor de periode 2004 tot en met 2006 werd aangekondigd. Het voorzieningenniveau, , zou achteruitgaan. We wilden de nadelige effecten compenseren voor de reizigers. Bovendien kwamen de door ons gestelde doelen voor het openbaar vervoer onder druk te staan. De beoogde reizigersgroei met 10% ten opzichte van peildatum 1998 was tegen deze achtergrond geen eenvoudige opgave. We wilden het effect van de bezuinigingen niet compenseren met structurele exploitatiebijdragen, maar doen dit met eenmalig gesubsidieerde verbeteringen in het OV, die blijvende uitwerking hebben.

Projectvoorstellen moeten aan een aantal voorwaarden voldoen om voor subsidie door de provincie in aanmerking te komen. Waar kijken jullie vooral naar?

‘Nieuwe ideeën moeten in elk geval uitvoerbaar zijn op Gelderse schaal. Zoiets als het uitvinden van een nieuwe bus past dus niet. Een nieuwe techniek introduceren wordt immers pas op een veel hoger schaalniveau interessant. Daarnaast moet het idee uiteraard bijdragen aan de doelstellingen van het innovatieprogramma: reizigersgroei, structurele kostenverlaging of verbetering van de basismobiliteit. Een ander - heel belangrijk - criterium is de haalbaarheid, de slagingskans. Deze heeft relatief vaak tot afwijzing van subsidieaanvragen geleid. We werken met gemeenschapsgeld; kunnen daarom niet freewheelen en maar zien of het wat wordt. Er moet een grote mate van zekerheid zijn dat het idee een succes wordt. Verder is continuïteit belangrijk. We geven één keer subsidie en daarmee moet blijvend effect ontstaan. Of althans de inschatting moet zijn dat dat zo is. Natuurlijk kun je bij de start nooit een garantie geven, maar we kijken er wel heel strikt naar. Ook de oorspronkelijkheid van een project speelt mee, hoewel we dat breed zien: het hoeft niet wereldbestormend nieuw te zijn, maar het mag in Gelderland niet op vergelijkbare schaal op die wijze gebeuren. In de praktijk is dit criterium niet vaak reden geweest tot afwijzing van een aanvraag.’

Uit jullie tussenevaluatie blijkt dat vervoerders niet echt te porren zijn om met nieuwe ideeën te komen?

‘Je kunt die resultaten niet helemaal veralgemeniseren. Het is waar dat de vervoerders relatief weinig zelf met projectideeën bij ons aankloppen komen, maar ondertussen zijn de meesten wel bezig met nieuwe dingen. Ze zien zeker een rol voor zichzelf weggelegd, alleen ontbreekt het veelal aan tijd en geld. Vervoerders worden afgestraft als ze hun concessie niet uitvoeren conform de eisen, dus daar ligt de focus. Daarnaast geldt: het moet voor hen duidelijk ook commercieel interessant zijn. Wat vervoerders als extra handicap hebben is dat concessies een looptijd hebben van maximaal 6 jaar. De concessie van Syntus loopt eind 2009 af, die van Arriva 2009, dan ga je de investering die gepaard gaat met een innovatie niet zo makkelijk aan, omdat je nog maar een paar jaar hebt om die terug te verdienen. En over de mogelijkheid voor het terugverdienen bestaat misschien wel een te pessimistisch beeld. Zeker omdat er subsidie mogelijk is. Een andere factor die een rol speelt is dat goede ideeën natuurlijk geld waard zijn. Aanbestedingen worden vaak beoordeeld op hun innovativiteit. Reden waarom vervoersbedrijven nogal eens wachten op een aanbesteding voordat ze met hun flitsende ideeën naar buiten komen; om er een concessie mee te “scoren”. Dat is zeg maar de strategische kant.’

Er zijn toch ook andere partijen die met vernieuwende ideeën zouden kunnen komen?

‘Dat is waar. Toch blijven alle partijen - ook de aannemers en de adviesbureaus - achter als het gaat om het indienen van aanvragen die passen binnen het Innovatieprogramma. Mogelijk voelen zij te weinig een prikkel, omdat ze denken dat de vervoerders, vanwege hun positie in de markt, uiteindelijk de dienst zullen uitmaken. Nu klopt het natuurlijk ook dat er weinig innovaties zijn die zin hebben, als dat niet in samenwerking met de vervoerders gebeurt. Hoe je het ook wendt of keert, je komt altijd bij ze uit. Je moet dus als niet-vervoerder met een goed idee wel openstaan voor samenwerking.’

Speelt koudwatervrees een rol?

‘Men is in inderdaad ook wel voorzichtig. Ik denk dat er soms te negatief tegen de resultaten van een innovatie wordt aangekeken; wat het kan opleveren. In het kader van de evaluatie hebben we berekeningen gedaan. Wat verwachten we aan reizigersgroei? Wat verwachten we qua kostendekkingsgraad van de projecten? Het blijkt toch dat investeringen worden terugverdiend en dat er zelfs winst wordt gemaakt. De berekeningen zijn gedaan op basis van aannames, dus we houden een slag om de arm, maar het viel ons enorm mee wat we investeren en wat er terugkomt aan reizigersopbrengsten, aan resultaten van een innovatie. Daar is nog te weinig zicht op bij veel partijen.’

Wat zou je tegen partijen willen zeggen die nog twijfelen of ze met hun ideeën bij jullie zullen aankloppen?

Als je ideeën hebt en je twijfelt, kom! Ga niet eerst tot in detail zaken uitwerken, kom in een heel vroeg stadium bij ons en wij denken heel graag mee. Bij voorbeeld als het gaat om het vinden van partijen met wie je het idee verder zou kunnen uitwerken. Zeker als een plan veelomvattend is en een breed gebied bestrijkt is het vaak noodzakelijk met andere organisaties samen te gaan werken. Als programmabureau kunnen wij hierin vaak iets betekenen. Een partij is ook nooit te klein om een aanvraag in te dienen. Momenteel zijn we in gesprek met een eenmansbedrijf. Wij leggen voor hem het contact met een vervoerder om te kijken hoe we zijn idee verder kunnen uitwerken.

Verder zou ik willen zeggen: kom naar het symposium op 1 maart aanstaande! Als provincie zijn we voortdurend op zoek naar organisaties en individuen met nieuwe ideeën. We hebben gemerkt dat bedrijven, adviesbureaus nog onvoldoende op de hoogte zijn van wat wij nu

concreet aan het doen zijn op het gebied van OV in Gelderland en daardoor wellicht beschroomd zijn om aan te kloppen. Terwijl we juist graag met hen in contact komen. Tijdens het symposium zetten we de uitgangspunten en randvoorwaarden van het Innovatieprogramma zo helder mogelijk neer. Hopelijk gaat daar een impuls vanuit: worden bedrijven, instellingen en individuen op ideeën gebracht, waarmee ze vervolgens bij ons durven aankloppen!’